

Verksamheten i Postmuseum under 1994

Postmuseinämnden

Under 1994 utgjordes Postmuseinämnden av: chefen för Koncernstab Kommunikation Malou Örner (ordförande); chefen för Posten Frimärken Stig Ställvik; chefen för Postmuseum; vidare Bengt Nyström, utsedd av Riksantikvarien; Anne Marie Selander, representant för personalorganisationerna i Posten; Börje Wallberg, representant för Postmusei Vänner; Gunnar Dahlvig, representant för Sveriges Filatelist-Förbund samt Gösta Stenberg, representant för svenskt näringsliv.

Nämnden höll under året fyra sammanträden. Man följde noga museets verksamhet, i synnerhet när det gällde ekonomi, marknadsföring och utställningsplanering.

Allmänt

Museets basutställningar var under hösten etappvis stängda på grund av att ventilationsarbeten genomfördes i en stor del av fastigheten. Ett nytt fläkt- och kylsystem började installeras för att förbättra inomhusklimatet för anställda och besökare.

Torget har vid flera tillfällen varit uthyrt till olika enheter inom Posten och till enskilda företag. Sammanträdesrummet har vidare vid några tillfällen disponerats av olika ledningsgrupper inom Posten.

Från flera postförvaltningar har museet fått mottaga studiebesök under 1994, bl.a. från Frankrike (mars), Estland, Tyskland (april) och Finland (maj).

Museichefen har regelbundet deltagit i museichefskollegiets sammanträden under året.

Erik Hamberg deltog i IATM:s möte för post- transport- och telekommunikationsmuseer i Lissabon den 18 - 25 september. I slutet av oktober besökte Erik Hamberg tillsammans med Britt Westermark och Yvonne Engelbrektsson frimärksutställningen "Nordia 94" i Århus.

Museet har under året haft ett fortsatt utomordentligt gott samarbete med Postmusei Vänner, som med stort engagemang tagit del av museets verksamhet. Särskilt glädjande är alla de förvärv som museet kunnat göra med stöd av vänföreningen.

Organisation och personal

Den 1 mars gick museichefen Karin Svahn i pension. Tillförordnad chef under perioden 1 mars - 31 oktober var Erik Hamberg. Under sensommaren utsågs Gunnar Nordlinder från Sjöhistoriska museet till ny chef för Postmuseum. Han tillträdde den 1 november 1994.

Museet har varit organiserat i följande enheter:

Allmänna enheten, ledd av museichefen, som svarat för administration, personal och olika arrangemang. Inom denna har Kurt Hedman, Monika Hansson, Christer Lindblad och Ulla Neurath arbetat. Till denna enhet har även hört Butiken, som sålt frimärken, frimärksprodukter, samlartillbehör, litteratur och souvenirer. Butiken har även svarat för försäljningen i Posthuset på Skansen under dess öppethållande 20 maj - 31 augusti. Ansvarig för butiken har varit Ingeborg Grape, med Yvonne Engelbrektsson, Britt Ljungberg, Kerstin

Mörk och Inga-Lill Nilsson som medarbetare.

Föremålsenheten, som har svarat för insamling, vård och bevarande av museets samlingar med föremål och frimärken, vidare dokumentation av postal verksamhet, fotoverksamhet samt även för basutställningar och externa utställningar. Inom enheten har följande tjänstemän arbetat under chefen Olle Synnerholm:

Posthistoria: Bo Andersson (projektledare), Marie Hasselrot (19 december -) och Ulf Lättman.

Filateli: Anne Burgman, Yvonne Englebretksson, Leif Karlsson, Björn Sylwan och Britt Westermark (projektledare).

Arkivet: Louise Palme (tjänstledig från augusti), Karl-Erik Andreasson (vikarie för Louise Palme) och Britt Ljungberg, med Olle Synnerholm som projektledare.

Foto: Ove Kaneberg (- 28 februari) och Sven Tideman.

Museitekniker: Bengt Andersson.

Vakter: Mariana Cordier, Bo Elfman, Elly Jakobsson (5 april -) och Gabriella Mann.

Följande helgvakter har anlitats: Elin Andersson, Gunilla Dahlberg, Therese Gillner, Guy Lundin, Lars Lundqvist och Mats Westerlund.

Informations- och utställningsenheten, som har svarat för extern information med marknadsföring av museets verksamhet samt tillfälliga utställningar, barn- och ungdomsverksamhet, program och visningar. Under enhetschefen Vesela Stridsberg har Pia Bäckström, Karin Nygren och Marianne Larsson arbetat.

Biblioteket, som förvärvat och lånat ut monografier och seriella publikationer inom svensk och utländsk posthistoria och filate-

li, liksom svenskt postalt tryck. Bibliotekschef har varit Erik Hamberg. Under perioden 1 mars - 31 oktober var Hans Petersson tillförordnad bibliotekschef. Personalen har i övrigt bestått av Monica Jonsson, Margareta Karlsson och Karin Norberg (från 1 mars).

Museisamlingarna

Publik verksamhet, utställningar och forskning

Basutställningarna var från augusti fram till årets slut stängda i etapper på grund av ventilationsarbeten i fastigheten. Utställda föremål evakuerades till magasin eller täcktes in på plats i utställningen.

Två särskilda vårdveckor har genomförts, då praktiskt taget museets hela personal varit engagerad i enklare föremålsvård i museets magasin i Vårberg.

Två nya datorer och tre skrivare har inköpts under året.

Samlingarna har utökats med 23.267 objekt, varav 19.187 frimärken, provtryck etc.

Föremål i samlingarna har specialstuderats av forskare vid 196 tillfällen.

Posten Koncernstab Kommunikations kampanj för ungdomars brevskrivande "Brev till dig själv om 20 år" resulterade i omkring 25.000 brev. Dessa brev förvaras i Postmuseum. År 2014 skall breven skickas tillbaka till avsändarna.

I basutställningen "Brevet - en resa genom sekler" har i avdelningen "En brevskrivare på 1700-talet" visats brev skrivna av Eva De la Gardie, g. Ekeblad (1724-1786). Hon var den första kvinnan i Vetenskapsakademien och den som först visade hur man framställde brännvin av potatis i Sverige.

I basutställningens filatelistiska avdelning har ett exponat iordningställt som visar huvudnumren av alla svenska frimärken från 1855 till idag. Utställningen, som kallas "Alla Sveriges frimärken", invigdes i maj och skall vara ett permanent inslag som ständigt hålls aktuellt.

Huvudsamlingen av svenska frimärken har monterats till och med utgåvan Nobelpristagare 1992. Därvid har 198 nya albumblad tillförts samlingen under året och ställts ut. Vidare har en ommontering skett av den utställda samlingen Finlands frimärken 1891-1950.

De svenska utställningssamlingarna, med svensk respektive engelsk text, har reviderats och utökats med 172 blad.

Samlingen "Swedish Postal History" har utökats och omarbetats inför visning på den nationella frimärksutställningen "Ienecopia 94" i Jönköping.

Samlingen "Flygpost" har tilläggsmonterats och omarbetats inför den nordiska frimärksutställningen "Nordica 94" i Århus, Danmark.

Vintersportsamlingen har omarbetats och förnyats inför utställningar i Sveriges Riksidrottsmuseum och på Sollentunamässan.

Samlingen med järnvägs- och tågmotiv har omarbetats och förnyats inför utställning på Järnvägsmuseet i Gävle.

Den utställning, bestående av elva föremålsmontrar, som museet har utlånat till Post Home Hotel i Oskarshamn sågs över och förnyades i maj.

För den nystartade organisationen Post och Telestyrelsen har föremål ställts ut i ett skyltfönster vid Birger Jarlsgatan 16 i Stockholm. Postmuseum delar skyltfönstret med Telemuseum.

Fältverksamhet och dokumentation

När postkontoret i Svartsjö, Ekerö kommun, Stockholms län, upphörde vid årsskiftet 1993-1994 dokumenterades verksamheten vid postkontoret samtidigt som föremål samlades in. Posten i Svartsjö inrättades redan 1875. Lantbrevbärare utgick under många år från Svartsjö. De sista åren bemannades postkontoret med en deltidstjänst.

En fotodokumentation har under året även gjorts av postkontoret i Järlåsa, Uppsala län, som omvandlats till "Post i butik". Dokumentationen omfattar situationen på postkontoret strax före och efter förändringen.

Mindre fotodokumentationer har även skett av Postens cykelbud, som under 1994 införts i Stockholm, och brevbärrutdelning genom City Mail i Gamla stan, Stockholm.

För att dokumentera poströstningen vid riksdagsvalet 1994 genomfördes en foto-

Brevbäraren Rolf Eriksson i Fittja har dokumenterats genom fotografering och intervju; även hans brevbärarkärra har tillförts samlingarna. (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum.)

dokumentation med intervjuer vid postkontoret i Haninge, Stockholms län.

En intervju med fotodokumentation har genomförts med en brevbärare i Fittja, söder om Stockholm. Samtidigt förvärvades en brevbärarkärria.

Förvaring, vård och konservering

En ombyggnad av museets arkiv för foto- och dokumentsamlingar påbörjades, för att detta skall uppfylla kravet för brandklass 120 A. Ombyggnaden har medfört att större delen av arkivalierna inte varit tillgängliga under hösten.

Möjligheterna att med hjälp av datateknik digitalt förvara museets bildarkiv har utretts under året. Utredningen resulterade i ett utrustningsförslag som kommer att förverkligas under våren 1995.

En Yoshaganmatta (6 x 4,2 m), vilken under 1930-talet införskaffades till Sverige och en tid legat i Generaldirektörens sammanträdesrum, för att senare ingå i museets samlingar, har reparerats.

I övrigt har vårdåtgärder utförts efter behov på utställda föremål. Sälunda fick t.ex. modellen av postångfartyget "Prins Gustaf Adolf" en översyn inför utställningen "Sverige EUROPA".

Dokumentation, registrering och fotografering

Arbetet med att registrera föremålssamlingen i BRS-databasen "Post" har fortsatt. Samtidigt har komplettering av äldre, bristande dokumentation samt nyregistrering av föremål genomförts. Föremålsdatabasen har utökats med 1.066 föremål. Vid årets slut fanns 10.122 föremål registrerade i databasen, vilket innebär ca. 60 % av det totala föremålsbeståndet.

I fotodatabasen "Foto" registrerades 1.254

negativ. Därmed är 5.910 negativ registrerade av det totala beståndet, ca. 90.000, eller ung. 7 % av alla negativ.

Reprofotografering har utförts av 58 originalbilder. Museet har levererat 412 svart/vita kopior och 670 färgdior till olika beställare inom och utom Posten.

Förlagor till svenska frimärken utgivna t.o.m. 1993 har beskrivits och fotograferats.

Världspostföreningens sändningar av frimärken till medlemsländerna återupptogs under året.

Förvärv av föremål, arkivalier och fotografier

Museet har under året fått mottaga ett flertal *gåvor*:

Uniformer som använts inom Postens Diligensrörelse i norra Norrland.

En stor samling postkontorsföremål har erhållits från det nedlagda postkontoret Svartsjö, Stockholms län.

En brevbärväska från 1950-talet som använts på en lantbrevbärares cykel.

En cykelkärria från 1940-talet, använd vid postkontoret Diö, Kronobergs län, för posttransporter mellan post- och järnvägsstationen.

En postkontorsskylt med 1937 års postsymbol, som hängt utanför postkontoret Bredbyn, Västernorrlands län.

Ett brevinkast i brun ek från 1930-talet, som använts på postkontoret Näliden, Jämtlands län.

Kölappssystem med stolpe från mitten av 1980-talet, använd på postkontoret Knivsta, Uppsala län.

Från Postgirot har erhållits bokföringsmaskiner, handstansar, pagineringsstämplat och en stämpelklocka.

En litografi av konstnären Hans Arnold, föreställande Postmuseum.

Dokument från kampanjen "Posten kvar i Julita", vilket var en lokalt organiserad aktion 1993-1994 för att rädda det nedläggningshotade postkontoret.

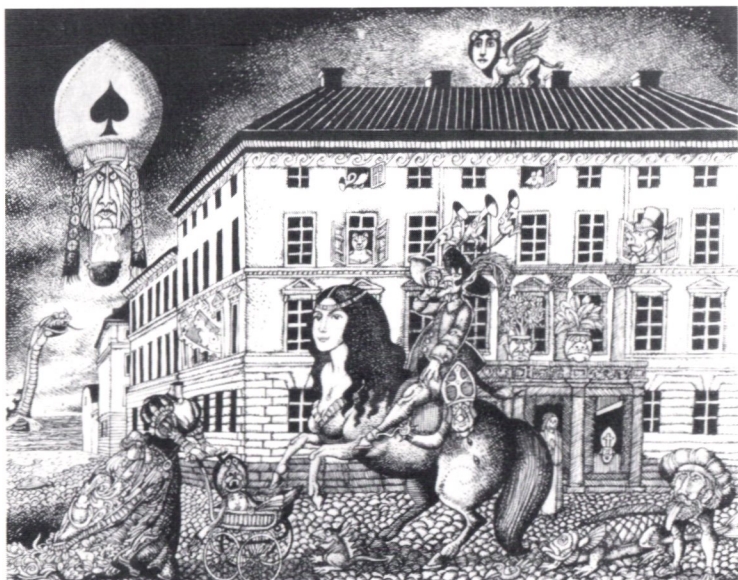
Nio negativ visande helark av samtliga varlörer av frimärken i serierna Vapen- och Lejontyp.

Ett stort antal vykort från olika donatorer i samband med en insamlingskampanj.

Ett utbildningspaket för ADB-arbete från slutet av 1960-talet.

Bland *inköpen* märks:

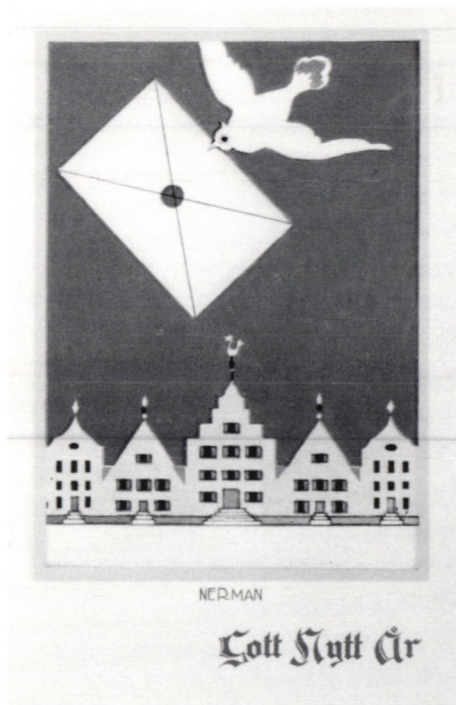
En oljemålning av posttjänstemannen Lars S. Johansson med motiv från poststationen i Färjestaden på Öland.

Konstnären Hans Arnold bor granne med Postmuseum. Här är hans vision av museet.

Genom ett upprop till allmänheten erhöill Postmuseum ett stort antal vykort.

En skrivelse från postmästaren i Norrköping till Generalpoststyrelsen 1828 med klagomål om hur "obilligt" han blivit behandlad under mer än 20 år.

Ett stort antal vykort.

Förvärv av filatelistiska objekt

Bland *gåvorna* märks ett brev från Tyskland, avstämplat i Bremen 1940. Brevet är hårt censurerat med svart tusch.

Bland *inköpen* märks:

Brev från Stockholm till Enköping 1736, försett med Stockholms bandeustämpel, typ 2.

Frimärke, 20 öre Ringtyp, tandning 14, avstämplat i Strängnäs i november 1874.

Frimärke, 6 öre Ringtyp, tandning 13, ostämplat fyrblock i h-nyans (blålila).

Ett flertal brev från Sverige till det övriga

Europa. Samtliga brev är från de senaste decennierna och inköpta för den tillfälliga utställningen "Sverige EUROPA".

Gåvor från Postmusei Vänner

Frimärke, 24 öre Ringtyp tandning 14, ostämplat.

Frimärke, 4 öre Ringtyp, tandning 13, ostämplat.

Två brev med innehåll från 1857, bägge frankerade med 4 Skilling banco. Det ena brevet har ett kryssmakulerat frimärke och bär anteckningen "Pr. ångbåt", medan det andra brevet är ostämplat.

Brev till Italien, avstämplat i Stockholm 1865, frankerat med tre 50 öre Vapentyp och ett 24 öre Vapentyp. Brevet är försett med ovala stämplat "Franco" och "P.D." samt en fransk transitstämpel.

Brev från Uddevalla till Köpenhamn 1866, frankerat med 1 ex. av vardera 5 och 12 öre Vapentyp, samt försett med en oval stämpel "Franco".

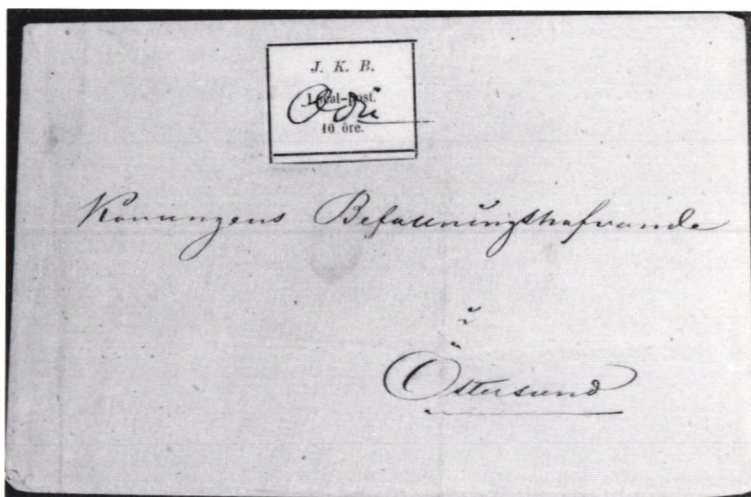

Bland *inköpen* märks detta 20 öre ringtyp t. 14.

17-öres porto till
Danmark från tiden
innan 17 öre lejtotyp
utgivits.

Lokalpostbrev befor-
drat med ångbåt på
Storsjön i Jämtland
på 1860-talet.

Framsida av ett lösenbelagt brev, stämplat Tjellmo 1869. Brevet är frankerat med ett 12 öre Vapentyp och försett med anteckningen "Med felande märke för 1 ps = 12 öre".

Lokalpostbrev från 1867 försett med JKB:s (Jemtlands Kommunikations Bolag) fraktmärke i valören 10 öre. JKB befordrade lokalpost per ångbåt på Storsjön.

Brev belagt med lösen, frankerat med ett 30 öre Vapentyp och ett 12 öre Ringtyp tändning 14, vilka stämplats i Malmö 1872.

En stämpelstamp, åtta uniformsknappar

och ett mössmärke från Stadsposten i Stockholm, verksam 1887-1889.

Frimärksutställningar inom Sverige

Postmuseum har under året ställt ut följande exponat:

"Handla miljövänligt", Postkontoret Stockholm 1.

"Svenskar i världen", Sigtuna Museer.

"Våra mest omtyckta frimärken", Upplands Väsby.

30 öre vapentyp och
12 öre ringtyp t. 14
på lösenbelagt brev
av tredje viktsatsen.

"Brevlådor och frimärken", "Sagor och legender", Västerås stadsbibliotek.

"Järnvägsmotiv på frimärken", Järnvägsmuseum, Gävle.

"Utrotningshotade fåglar", Viksjö kulturhus, Järfälla (Frimärkets Dag).

"Swedish Postal History", "Inecopia 94", Jönköping.

"Olympiska vinterspel", Sollentunamässan, Sollentuna.

Frimärksutställningar utomlands

Postmuseum har under året deltagit med exponat i flera utländska frimärksutställningar:

"Svensk flygpost inom Norden 1912-1978", "Hafnia 94", Köpenhamn, Danmark.

Uniformsknappar, mössmärke och stämpelstamp från Stockholms Stadspost, 1887-1889
(Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).

"Sweden through stamps", "Philakorea 94", Seoul, Sydkorea.

"Svensk flygpost inom Norden 1912-1978", "Nordia 94", Århus, Danmark.

Publik verksamhet

Postmuseums öppettider var under större delen av 1994: tisdagar-söndagar 11-16, onsdagar 11-19, måndagar stängt. Under maj-augusti var öppettiderna på onsdagar 11-16. Entréavgifter: 20 kr för vuxna, 10 kr för barn 7-18 år. Fri entré för medlemmar i Postmusei Vänner.

1994 besöktes museet av 67.219 personer mot 72.749 år 1993. Den senare siffran är korrigerad för att stämma överens med 1994 års sätt att räkna.

Stora tillfälliga utställningar

I mästarclass

25 mars - 30 april

En av de mer kända filatelisterna i Sverige, Jan Billgren, har under 15 års tid byggt upp en samling av svenska postala dokument från åren 1885-1921. Samlingen har i utdrag visats på frimärksutställningar både inom och utom landet. Postmuseum visade hela samlingen samt Billgrens många utmärkelser och ett antal skrifter som belyste den forskning han har bedrivit med anledning av sitt samlande.

Utställningen invigdes av Paul Jensen, ordförande i FIP:s (Fédération Internationale de Philatélie) Posthistoriska kommission.

Formgivaren Sigurd Persson signerar en bok i samband med invigningen av utställningen *Svensk Form*. Delar av Perssons omfattande produktion av silver, glas och hushållsprodukter visades på utställningen (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).

Svensk Form

20 maj – 9 oktober 1994

Utställningen berättade om de nio formgivare som presenterades i frimärksutgåvan *Svensk Form* (utgivningsdag 11 maj) med anledning av att Konstfackskolan och Föreningen *Svensk Form* 150-årsjubilerade 1994 respektive 1995. De nio formgivarna var Gunnar G:son Wennerberg, Edward Hald, Carl Malmsten, Uno Åhrén, Josef Frank, Wiwen Nilsson, Astrid Sampe, Stig Lindberg och Sigurd Persson. Utställningen visade något av det bästa inom svensk formgivning från sekelskiftet fram till idag.

Utställningen invigdes av rektor Inez Svensson, Konstfackskolan, i närvaro av formgivarna Astrid Sampe och Sigurd Persson.

Symboler för Posten

15 juni – 30 april 1995

Den 1 mars 1994 blev Posten aktiebolag. Med anledning av denna milstolpe i Postens långa historia, gjorde Postmuseum en utställning om hur Postens symboler utvecklats och använts. Förutom posthornet och kronan, den officiella symbolen, tog utställningen upp andra föremål med starkt symbolvärde för Posten t.ex. uniformer och brevlådor. I utställningen visades även hur Postens symbol har använts på föremål som skyltar, flaggor, mössmärken och knappar.

Utställningen invigdes av Malou Örner, chef för Posten Koncernstab Kommunikation.

*Formgivaren Astrid Sampe visade sina textilier med starkt grafiska mönster, men också med sobra linnerandningar på utställningen *Svensk Form* (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).*

I Utställningen *Symboler för Posten* visades hur Postens symbol använts på så skilda föremål som bad- och golfbollar, ägg- och spottkoppar, pennor, spargrisar och korkskruvar (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).

Sverige EUROPA

28 oktober – 17 april 1995

Postmuseums samlingar innehåller många intressanta försändelser som speglar de postala förbindelserna mellan Sverige och andra europeiska länder från 1600-talet till idag. Utställningen visade åtskilliga brev samt föremål ur museets samlingar med anknytning till breven. Utställningen innehöll också ett avsnitt som berättade om Posten Utrikes och dagens postala förbindelser. I utställningen fanns också en tävling med postala priser.

Utställningen invigdes av Gunnar Nordlinder, Postmuseums nye chef.

Små tillfälliga utställningar

Var kommer breven ifrån?

20 januari – 29 maj

Barnen på det föräldrakooperativa daghemmet Hilton i Stockholm gjorde denna utställning, inspirerade av ett temaarbete om Posten. Temaarbetet baserade sig på den så kallade Reggio Emilia-pedagogiken

Utställningen *Sverige EUROPA* invigdes av Gunnar Nordlinder, Postmusei nye chef. Här hälsas han välkommen av Erik Hamberg, tillförordnad museichef (Foto: Sven Tideman, Postmuseum).

och leddes av förskoleläraren Ulrika Tiderman. I utställningen visades barnens teckningar, små brevlådor och en liten kassadisk som de själva hade tillverkat.

Utställningen berättade i text och bild om förskolans temaarbete om Posten.

Barnporto

9 februari – 15 maj

Utställningen visade de 50 vinnande förslagen i tävlingen *Barnporto*, som utlystes av Frimme, Postens brev- och frimärksklubb, bland barn i skolklasser på lågstadiet. Tävlingsuppgiften var att barnen i klassen skulle göra var sitt förslag till frimärksmotiv. Sedan röstade klassen fram den bild som blev deras bidrag till tävlingen.

På utställningen fanns också information om Frimmeklubben. Frimmefiguren invigde utställningen.

Väderstreck

18 maj – 9 oktober

Lars Lerin är en både skrivande och målande konstnär, som har bakom sig åtskilliga mycket uppskattade skildringar från när och fjärran. På utställningen visade han en samling målade "vykort" från olika väderstreck som han har skickat hem till de sina.

Yngve Hellström, postfotograf

12 oktober – 9 april 1995

Yngve Hellström har arbetat som postfotograf i 34 år, både med Postmuseum och Postens Informationsavdelning som huvudarbetsgivare. Arbetsuppgifterna har bestått av allt från att dokumentera föremålssamlingarna till bildreportage om aktuella skeenden i Postens utveckling. Till utställningen hade Yngve Hellström gjort ett urval bland sina bästa bilder.

Humoristiska vykort

27 april – 28 augusti

I Postmuseums samlingar finns tusentals vykort med många olika motiv.

De flesta är från början av seklet då vykortet var som populärast. Skämt på vykort blev tidigt ett uppskattat motiv. På utställning-

en visades också moderna humoristiska vykort.

Seriefigurer

20 september – 23 april 1995

Utställningens röda tråd var serier på frimärken. Flera unga samlare visade sina samlingar. På utställningen fanns också många tredimensionella föremål som lånades från Seriemuseet i Ullared, som också bistod med att berätta seriernas historia. Extra uppmärksamhet fick svenska seriefigurer på frimärken. Frimme, Postens egen seriefigur, presenterades. En tävling arrangerades med priser från seriernas värld.

Program och visningar

Programverksamheten anknöt för det mesta till de pågående tillfälliga utställningarna med föredrag, filmvisningar och andra aktiviteter. Totalt genomfördes under året 104 program.

Särskilda arrangemang anordnades i samband med de sju frimärksutgivningarna. I februari arrangerades en museidag tillsammans med övriga Stockholmsmuseer och i samarbete med Dagens Nyheters På Stanbilaga. *Sportlousextra* arrangerades med bl a

Snälla mamma, skynda Dig, jag tror att pappas sekreterare vill tillbringa semestern med oss!

På utställningen *Humoristiska Vykort* visades bl a detta vykort från 1937.

aktiviteter på temat konst och hantverk och *Roligt med frimärken* och *Bytardags* som anordnades av Sveriges frimärksungdom Stockholmsdistriktet. *Frimärkets Dag* genomfördes i samarbete med Stockholms Filatelistförenings ungdomsklubb och Svenska Frimärksbytesföreningen. *Posthistorisk dag* arrangerades i samarbete med Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation.

Följande föredrag arrangerades: Fyra föredrag om Jenny & Curt Nyström av Göran Heijtz och Stig Lindholm, Föreningen Jenny Nyströms vänner; föredrag om frimärksutgåvan *Svensk Form* av Christina Jägersbäck, Posten Frimärken och om Föreningen *Svensk Form* av dess VD Lennart Lindqvist; föredrag av Yngve Hellström med anledning av hans fotoutställning.

Filmvisning arrangerades i samband med utställningarna *Svensk Form* och *Seriefigurer*. Under sommaren visades TV-serien "Människans rum och ting" av Katarina Dunér. Under jullovet visades filmer med tecknade seriefigurer.

Tipstävlingen *Nostippen* fyllde 40 år och

under sommaren arrangerades *Jubileums-Nostippen* för hela familjen. Under året genomfördes tävlingen ytterligare nio gånger. Dessutom anordnades tre andra tipstävlingar i anslutning till de tillfälliga utställningarna.

Ett antal musikprogram gjordes med Magnus och Cary, två postanställda musiker, "postisen" Jorge Curra och hans brasilianska musiker samt Sommarkonsert och Sångeri i advent med kören Rönninge Rabarber.

Följande föreningar höll regelbundet möten i museet: Frimärksklubben CGT, Föreningen Frimärksbörsen, Föreningen för Kinafilateli, Stockholms Filatelistförening, Stockholms Filatelistförening ungdomsavdelningen, Stockholms Motivsamlarklubb, Sveriges Militärpostsällskap samt Svenska Frimärksbytesföreningen.

Sveriges Frimärksungdom Stockholmsdistriktet arrangerade *Roligt med frimärken* vid tre tillfällen på våren och det nya tema-programmet *Berätta med frimärken* i samarbete med Postmuseum vid tre tillfällen på hösten. De teman som togs upp var Seriefigurer, Förhistoriska djur och Land i

På julmarknaden Jul på Postmuseum fick besökarna se museets stora julgran som hade julpynt med postal anknytning. De kunde vidare träffa posttomten, lacka julbrev, göra vackra julkort m m. För julgranens pyntning stod Maria Flinck (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).

Norden. Föreningen arrangerade också en frimärksbyttardag och ett välbesökt *Jul på Postmuseum* i samarbete med museet.

Tillsammans med Stockholms Motivsamlarklubb startades *Frimärksträffar för eftermiddagslediga*. Dessa genomfördes under sex torsdagar och var mycket välbesökta. En motivsamlarkurs genomfördes under vårterminen.

Hembygdsfilatelisterna presenterade sig och visade ett urval ur några hembygdssamlingar en helg i december.

Totalt genomfördes under året 96 visningar för 1.942 personer. Av dessa var 42 visningar för barn och ungdom varav 32 var skolprogram för barn i årskurs två på lågstadiet vårterminen -94.

Basutställningen *Brevet – en resa genom sekler* var stängd under större delen av hösten vilket har medverkat till att antalet visningar har minskat i jämförelse med 1993.

Marknadsföring av museet

Information om museet, utställningar och programverksamhet skickades regelbundet ut till massmedia. Detta resulterade i ett stort antal tidningsartiklar (cirka 224), evenemangsnotiser (cirka 187) och inslag i radio (cirka 25) och TV (6).

Annonsering skedde varje vecka i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under rubriken Stockholms museer. Ett antal separatannonser gjordes också i dessa tidningar. Annonser infördes även i fackpress

1994 startades *Frimärksträffar för eftermiddagslediga*. Här ger Kjell Ostlid, Stockholms Motivsamlarklubb, goda råd vid en av träffarna (Foto: Ove Kaneberg, Postmuseum).

och lokaltidningar samt turistpublikationer.

Affischer, vernissagekort/inbjudningar och programblad framställdes för de olika utställningarna och skickades ut till utvalda målgrupper såsom bibliotek, museer, postkontor, hotell, frimärksklubbar, frimärks-handlare, skolor och studieförbund, kulturinstitutioner och föreningar.

Till utställningen *Svensk Form* trycktes stora affischer som anslogs på stolptavlor och andra platser runtom i StorStockholm samt på de s.k. kulturtavlorna i T-banan.

Programbladet "Nytt på Postmuseum" gavs ut med tre nummer i en upplaga av 15 000 exemplar per nummer. De skickades ut till olika målgrupper (se ovan) samt också till Postmusei Vänners medlemmar. De delades ut på museet och på andra platser, t ex på postkontor samt i samband med frimärksutställningar och mässor i Stockholm och ute i landet.

Nya foldrar om museet producerades på svenska och engelska. Dessa skickades ut till museets samtliga målgrupper (se ovan).

Till utställningen *Symboler för Posten* producerades en skrift med samma namn skriven av Bo Andersson, Postmuseum. Den bekostades av Postmusei Vänner. Samtliga medlemmar fick skriften hemskickad tillsammans med "Postryttaren".

Museet marknadsförde sig också tillsammans med andra museer i Kungsträdgården i juni (Vår roliga historia) samt på Stockholms Vattenfestival i augusti.

Under hela året har Postens högre chefer fått regelbundna utskick om museets verksamhet. Till utställningen *Symboler för Posten* skickades en särskild inbjudan. Utställningen *Sverige EUROPA* gjordes i samarbete med Posten Utrikes. Flera interna

evenemang arrangerades för några av affärsområdena. Personaltidningen Nyhets-Posten har i varje nummer skrivit om museets program.

Biblioteket

Under 1994 var biblioteket öppet för allmänheten tisdag-fredag kl. 12-15. Fram till slutet av maj månad var biblioteket kvällsöppet första och tredje onsdagen i månaden, mellan kl. 17.00 och 19.00. Från september hölls biblioteket öppet alla onsdagar fram till kl. 19.00.

Antalet nyförvärv av böcker och kataloger uppgick till 480, varav 40 bestod av gåvor från enskilda och institutioner. Biblioteket har vidare prenumererat på 163 tidskrifter från olika länder, såväl filatelistiska, posthistoriska som postala. 217 auktionskataloger har erhållits genom köp eller gåvor. En nyförvärvslista har publicerats över de monografier som förvärvades under 1993.

I bibliotekets databas "Book" har 2.924 dokument registrerats. Databasen omfattar såväl monografier som ämnesordsindexerade tidskriftsartiklar. Totalt fanns 28.006 dokument införda i "Book" vid årets slut. Böcker har även katalogiserats i den nationella bibliografiska databasen Libris.

Biblioteket har under året haft 2.347 besök, varav åtskilliga kommit från andra länder - särskilt under sommarmånaderna.

Flera studiebesök har avlagts i biblioteket, bl.a. i oktober av ett 60-tal medlemmar i Svenska Bibliotekariesamfundet.

I läsesalen har en läsapparat för mikrofilm och microfiche funnits tillgänglig.

50-årsjubileet av bibliotekets öppnande firades den 17 maj. Besökarna bjöds på kaffe och tårta och försändelser försågs med en särskild specialstämpel.

Museibutiken

I museets butik såldes frimärken, vykort, litteratur, samlartillbehör och souvenirer. Dessutom togs vanliga och rekommenderade brev emot för postbefordran.

Posthuset på Skansen var under 1994 öppet alla dagar under tiden 20 maj - 31

augusti samt under Skansens julmarknadsdagar.

Butiken har vidare deltagit med försäljning på museidagen "Vår roliga historia" i Kungsträdgården den 18 juni samt i "Vattenfestivalen" den 5-14 augusti.

Minnespoststämplarna använda i Postmuseum 1994

Förteckning på personer och institutioner som under 1994 lämnat gåvor till Postmuseum

Andersson Hans, Sorsele	Haslwanter Albuin, Innsbruck
Andersson Åke, Johanneshov	Hellström Yngve, Enskede
Andréasson Sven, Västra Frölunda	Hjertberg Per, Göteborg
Arnold Hans, Stockholm	Hjortzberg Aina, Växjö
Berghe Martin, Uppsala	Hultin Ulf, Tumba
Berglind Pirkko, Svartsjö	Hålling Inger, Julita
Bergmer Åke, Nossebro	Hård af Segerstad Irene, Älvsjö
Blomgren Bengt-Erik, Stockholm	Jansson Gunnar, Arvidsjaur
Brännström Tor, Arjeplog	Jansson Solveig, Nacka
Bäcklund Kerstin, Lidingö	Jellbin Agneta, Göteborg
Carlsson Åsa, Älvängen	Johansson Birgitta, Rydal
Claesson Lennart, Gävle	Jungkunz Kerstin, Malmö
Crona Irene, Stockholm	Kallas Vello, Stockholm
Czajkowski Ulla, Täby	Karlsson Sven-Eric, Nyköping
Dahlin Helga, Stocksund	Kenn Jüri, Tallinn, Estland
Ehrnberg Simon, Göteborg	Kessler Andreas, Rostock, Tyskland
Ekebergh Gunvor, Stockholm	Kron Lennart, Saltsjöbaden
Ekström Hubert, Stockholm	Kuce Thomas, New York, U.S.A.
Eriksson Lars-Olof, Näliden	Landgren Gunvor, Malmö
Eriksson Lena, Onsala	Lauré Elsa, Fagersta
Eriksson Rolf, Skärholmen	Levin Klas, Stockholm
Expertrådet, Sveriges Filatelist-Förbund	Lindblad Christer, Tyresö
Fassbinder Hans, Bromma	Lindbäck Gundla, Stockholm
Filipsson Inga-Britt, Sandhem	Lindgren Karl-Erik, Arvidsjaur
Foberg Elisabet, Sollentuna	Lindström Lillemor, Täby
Frahm Roland, Göteborg	Lundberg Ingrid, Nyköping
Franska postverket	Lundevall Lars, Tyresö
Fredén Dagmar, Trångsund	Lundström Edwin & Anna, Ödåkra
Fredriksson Göran, Visby	Löf Sigrid, Undersåker
Föreningen Postmusei Vänner	Modigh Karin, Hägersten
Gillhög Susan, Stockholm	Nilsson Roland, Trelleborg
Granberg Lilly, Arvidsjaur	Nilsson Tage, Arvidsjaur
Granfors Marie-Louise, Filipstad	Nordlund Ivar, Sorsele
Grape Aina, Stockholm	Nordlund Sven Åke, Bjästa
Gustavsson Inga-Lisa, Upplands Väsby	Nordqvist, Annéa, Stockholm
Gårdemo Peter, Stockholm	Nyberg Stig, Västra Frölunda
Hagman Krister, Karlstad	Olsson Birgitta, Hägersten
Hansson Monika, Farsta	Olsson Solveig, Särö

PSAB, Stockholm
Palme Louise, Stockholm
Parborn Stig, Södertälje
Perlinge Märta, Visby
Petrescu Lucian, Rumänska ambassaden,
Stockholm
Posten Bank & Kassa, Älmhult
Posten Brev, Jönköping
Posten Koncernstab Kommunikation,
Stockholm
Posten Obeställbarhetsexpeditionen,
Stockholm
Postens arkiv, Stockholm
Postens bilverkstad, Stockholm
Postens tryckeri, Bromma
Postgirot, Stockholm
Postkontoret Arvidsjaur
Postkontoret Bandhagen 1
Postkontoret Högsby
Postkontoret Knivsta
Postkontoret Nynäshamn
Postkontoret Svartsjö
Postkontoret Tyresö 2
Postkontoret Uppsala 10
Postmuseum, Taiwan
Puttonen Tanno, Nacka
Ringdal Sten, Lidingö
Roos Jörgen, Göteborg
Roos Karin, Stockholm
SAS Philatelic Club
Scheer Frank R., Alexandria VA, U.S.A.
Silverblom Sven-Roland, Enskede
Sjöström Roger, Huddinge
Skillinghaug Barbro, Sundbyberg
Skoglund Britta, Bromma
Skyllberg Britt-Marie, Saltsjöbaden
Sundberg Robin, Karlstad
Sundman Gösta, Stockholm
Sundström Lena, Stockholm
Svantesson Helene, Västerås
Svedin Marie, Stockholm
Svensson Bengt, Växjö
Svensson Knut, Växjö
Sveriges Dövas Riksförbund
Synnerholm Lars, Kista

Synnerholm Olle, Stockholm
Sällskapet Poste Gutensis
Söderman Torsten, Ängelholm
Söderström Anne-Marie, Stockholm
Tegvald Inge, Asarum
Thorén Sune, Bromma
Tyska postverket
Utbult Inga, Hönö
Wadensten Hillevi, Umeå
Valdermarsson Lisa, Postgirot
Wallentin Eva, Mölnbo
Warfvinge Svante, Karlskrona
Weserlund Irma, Stockholm
Vesterlund Dorcy, Bagarmossen
Westermark Britt, Hässelby
Wikander Gunvor, Gävle
Wikström Anders & Karin, Uppsala
Viktorsson Tord, Tidaholm
Willbjör Lil, Huddinge
Åhs Eva, Vålberg